T013 BD IV 190-Q43-P45 Ưu Ba Tư Na-Phật Bản Hạnh Tập

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH PHAÄT BAÛN HAÏNH TAÄP QUYEÅN 43

Phaåm 45: ÖU-BA-TÖ-NA (Phaàn 2)

Luùc aáy thöông chuû vaø caùc thöông nhaân ñaõ ñeán moät haûi ñaûo, gaëp ñöôïc ñuû thöù chaâu baùu, hoï nhaët laáy chöùa ñaày caùc thuyeàn, roài ñoaøn ngöôøi trôû laïi bôø bieån, thu xeáp baûo vaät, saép söûa trôû veà boån quoác. Treân ñöôøng veà, gaëp ñöôïc baûo thaùp thôø xaù-lôïi cuûa Ñöùc Theá Toân Ca-dieáp Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Ñaúng Giaùc. Thaùp naøy bò ñoå naùt, neàn moùng vaø caùc taàng ñeàu bò suïp ñoå. Thaáy vaäy, vò thöông chuû tröôûng ñoaøn baûo hai vò thöông chuû kia vaø caùc thöông nhaân: “Naøy caùc anh em, nhö caùc ngöôøi ñaõ bieát, chuùng ta vì tìm chaâu baùu neân hy sinh thaân maïng ñi vaøo bieån caû. Ngaøy nay ôû treân bieån ta ñöôïc nhieàu taøi lôïi. Treân ñöôøng veà ñeán ñaây, nay chuùng ta cuõng neân cuøng nhau taïo nhaân duyeân thieän nghieäp ñeå laïi lôïi ích cho ñôøi töông lai. Nhö baäc trí ñôøi xöa coù keä daïy: Söùc maïnh phöôùc ñöùc thaønh nhieàu lôïi Thöôøng tình ñöôïc lôïi sinh phoùng daät Phoùng daät thì taâm khoâng kieàm cheá Do vaäy ñôøi sau ñoïa ñòa nguïc.” Thöông chuû ñoïc baøi keä nhö vaäy roài, laïi baûo: “Caùc anh em phaûi bieát, do vì nhaân duyeân naøy, ngaøy nay chuùng ta ñoäng vieân tinh thaàn, tuøy yù moãi ngöôøi ñoùng goùp ít nhieàu tieàn cuûa ñeå lo truøng tu ngoâi baûo thaùp cuûa Ñöùc Phaät Ca-dieáp.” Hai thöông chuû kia vaø caùc thöông nhaân ñoàng thöa vò thöông chuû tröôûng ñoaøn: “Hay thay! Ñaïi thöông chuû, ngaøi laøø ngöôøi ñöùng ra thu nhaän tieàn ñoùng goùp, seõ ñöùng ra laøm chuû coâng trình, coøn chuùng toâi tuøy taâm höôûng öùng ít nhieàu.” Vò thöông chuû tröôûng ñoaøn noùi: “Moät mình ta khoâng ñuû söùc troâng coi vieäc xaây caát. Vì sao? Vì ta coøn baän nhieàu coâng vieäc, khoâng theå moät mình ñöùng ra truøng tu ngoâi thaùp ñoå naùt naøy. Neáu ta ñöùng ra troâng coi vieäc truøng tu naøy thì coâng vieäc sinh hoaït gia ñình ta seõ boû pheá.” Hai thöông chuû kia vaø caùc thöông nhaân nhieàu laàn cuøng nhau aân caàn naøi næ thöa thænh vò thöông chuû tröôûng ñoaøn ñöùng ra coi taùi thieát. Luùc aáy caùc thöông nhaân haêng haùi tuøy söùc ñoùng goùp nhieàu ít tieàn cuûa giao noäp cho vò thöông chuû tröôûng ñoaøn. Baáy giôø thöông chuû Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp laõnh traùch nhieäm truøng tu baûo thaùp. Taàng thöù nhaát rieâng Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp trang trí. Taàng thöù hai do Na-ñeà Ca-dieáp trang trí. Taàng thöù ba do Giaø-da Ca-dieáp trang trí. Thöù lôùp caùc taàng thaùp xaù-lôïi cuûa Phaät Ca-dieáp laø do tieàn cuûa ba thöông chuû vaø caùc thöông nhaân cuøng nhau xaây döïng. Ngoâi thaùp ñoå naùt luùc aáy ñaõ ñöôïc hoaøn thaønh heát söùc trang nghieâm, khoâng khaùc naøo ngoâi thaùp thuôû tröôùc. Xaây caát xong, ba thöông chuû vaø caùc thöông nhaân phaùt nguyeän: “Chuùng toâi nguyeän ôû trong ñôøi vò lai laïi cuøng nhau gaëp ñöôïc Ñöùc Nhö Lai nhö theá naøy. Sau khi gaëp ñöôïc, seõ ôû trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Theá Toân ñoù, chuùng toâi nguyeän mau chöùng ngoä vaø nguyeän ñôøi

ñôøi kieáp kieáp khoâng ñoïa vaøo ba aùc boán thuù.” Ñöùc Phaät baûo caùc thaày Tyø-kheo: –Caùc thaày phaûi bieát, ba thöông chuû Ca-dieáp vaø moät ngaøn thöông nhaân thuoû aáy, nay laø ba Tröôûng laõo vaø moät ngaøn Tyø-kheo naøy. Laïi nöõa, naøy caùc thaày Tyø-kheo, thöông chuû Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp thuoû aáy do vì nhieàu thöông nhaân aân caàn thöa thænh môùi chòu ñöùng ra chæ huy xaây döïng baûo thaùp. Vì nguyeân nhaân aáy maø ngaøy nay ñoái tröôùc maët Ta, Ta phaûi boû raát nhieàu thôøi gian ngöôøi môùi nhaän söï giaùo hoùa cuûa Ta. Thuoû aáy thöông chuû Na-ñeà Ca-dieáp vaø Giaø-da Ca-dieáp cuøng caùc thöông nhaân vöøa nghe lôøi noùi “Tuøy taâm nhieàu ít”, hoï soát saéng ñoùng goùp tieàn cuûa xaây döïng baûo thaùp. Do nguyeân nhaân naøy neân ngaøy nay hoï vaâng laõnh söï giaùo hoùa cuûa Ta moät caùch deã daøng. Thuoû xöa Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp laøm vò thöông chuû tröôûng ñoaøn, tröôùc tieân duøng baûo vaät cuùng döôøng treân taàng thaùp xaù-lôïi thöù nhaát Ñöùc cuûa Nhö Lai Theá Toân Ca-dieáp. Do nhaân duyeân naøy, nay ñöôïc phöôùc baùo ñoái vôùi naêm traêm Phaïm chí laø ngöôøi toái thaéng, toái dieäu, toái toân ñeä nhaát. Na-ñeà Ca-dieáp do nhaân duyeân duøng baûo vaät cuùng döôøng taàng thaùp xaù-lôïi thöù hai cuûa Ñöùc Nhö Lai Theá Toân Ca-dieáp neân ngaøy nay ñöôïc phöôùc baùo ñöùng ñaàu trong nhoùm ba traêm Phaïm chí. Giaø-da Ca-dieáp do nhaân duyeân duøng baûo vaät cuùng döôøng taàng thaùp xaù-lôïi thöù ba cuûa Ñöùc Nhö Lai Theá Toân Ca-dieáp neân ngaøy nay ñöùng ñaàu trong nhoùm hai traêm Phaïm chí. Thuoû aáy thöông chuû vaø caùc thöông nhaân ñoàng phaùt nguyeän: “Ta nguyeän ñôøi ñôøi kieáp kieáp ôû vò lai khoâng rôi vaøo caùc ñöôøng aùc, cho ñeán ñòa nguïc.” Do nhaân duyeân naøy hoï ñöôïc phöôùc baùo khoâng ñoïa vaøo caùc ñöôøng aùc cho ñeán ñòa nguïc, thöôøng ñöôïc sinh vaøo loaøi trôøi vaø loaøi ngöôøi, thoï höôûng khoaùi laïc. Laïi nöõa, hoï ñoàng thaáy thaùp cuûa Ñöùc Ca- dieáp ñoå naùt, cuøng nhau tu söûa ñöôïc trang nghieâm nhö cuõ. Vaø hoï laïi ñoàng phaùt taâm: “Chuùng toâi nguyeän ñôøi vò lai laïi gaëp ñöôïc Ñöùc Theá Toân nhö vaäy. Neáu gaëp ñöôïc roài, chuùng toâi nghe Theá Toân thuyeát phaùp mau chöùng ngoä.” Do vì nhaân duyeân naøy, ngaøy nay hoï gaëp ñöôïc Ta, lieàn ñöôïc xuaát gia thoï giôùi Cuï tuùc, chöùng quaû A-la-haùn. Baáy giôø caùc Tyø-kheo laïi baïch Phaät: –Hy höõu thay! Baïch Theá Toân, taïi sao Theá Toân bieát ñöôïc Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp rôi vaøo taø ñaïo neân Theá Toân môùi duøng phöông tieän thò hieän naêm traêm pheùp thaàn thoâng ñeå giaùo hoùa, roài sau ñoù hoï môùi chöùng quaû A-la-haùn? Thöa lôøi naøy xong, caùc Tyø-kheo ñöùng yeân laëng chôø Phaät chæ daïy. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc thaày Tyø-kheo, chaúng phaûi chæ coù ngaøy hoâm nay Ta môùi thaáy Öu-laâu-taàn- loa Ca-dieáp rôi vaøo taø ñaïo maø Ta tinh caàn duõng maõnh thò hieän naêm traêm pheùp thaàn thoâng giaùo hoùa ñeå thu nhieáp, maø ngay caû trong thôøi quaù khöù Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp ñaõ töøng rôi vaøo taø ñaïo, Ta cuõng chòu khoù nhoïc giaùo hoùa nhieáp phuïc ñöôïc. Caùc thaày Tyø-kheo lieàn baïch Phaät: –Hay thay! Baïch Theá Toân, vieäc aáy theá naøo, xin Ngaøi daïy roõ. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc thaày, haõy chuù taâm laéng nghe. Ta nhôù vaøo thôøi quaù khöù coù moät quoác gia teân laø Tyø-ñeà-haø (nhaø Tuøy dòch laø Phi chaùnh thaân) ñöôïc trò vì bôûi doøng vua Saùt-ñeá-lôïi teân laø Öông-giaø-ñaø

(nhaø Tuøy dòch laø Thaân Phaàn) laøm leã quaùn ñaûnh leân ngoâi. Nhaø vua coù theá löïc maïnh, coù nhieàu binh chuûng, kho taøng ñaày aép cuûa caûi, tieàn taøi, luùa gaïo...

Thuôû aáy Quoác vöông sinh taâm taø kieán. Vaøo moät ñeâm raèm traêng troøn, aùnh saùng chieáu dieâïu. Ñaàu ñeâm hoâm aáy, vua ra leänh hoïp caùc ñaïi thaàn, trong soá naøy coù ba vò ñaïi thaàn ñöùng ñaàu. Vò ñaïi thaàn thöù nhaát teân laø Tyø-xaø-da (nhaø Tuøy dòch laø Nan Thaéng), vò ñaïi thaàn thöù hai teân laø Toâ-ma-na (nhaø Tuøy dòch laø Thieän YÙ), vò ñaïi thaàn thöù ba teân laø A-la- ba-ña (nhaø Tuøy dòch laø Tieàn Ngoân). Nhaø vua ra leänh trieäu taäp taát caû caùc vò ñaïi thaàn roài phaùn: “Naøy caùc khanh, suoát ñeâm nay chuùng ta cuøng nhau vui chôi khoâng nguû vaø moãi khanh phaûi phaùt bieåu yù kieán cuûa mình.” Ñaïi thaàn Tieàn Ngoân taâu vua: “Theo thieån kieán cuûa haï thaàn thì caàn phaûi toå chöùc boán binh chuûng moät caùch hoaøn chænh. Nhöõng laân bang naøo chöa haøng phuïc thì ngaøy nay phaûi haøng phuïc. Coøn quoác gia naøo ñaõ haøng phuïc roài thì ngaøy nay ñaët neàn thoáng trò.” Ñaïi thaàn Thieän YÙ laïi taâu vua: “Theo thieån yù cuûa haï thaàn, ngaøy nay ñoái vôùi taát caû nöôùc thuø ñòch, taát caû ñeàu ñaõ haøng phuïc xong, khoâng coøn gì phaûi lo sôï, neân vieäc laøm hoâm nay cuûa chuùng ta laø maëc tình thoï höôûng thuù vui nguõ duïc.” Ñaïi thaàn Nan Thaéng laïi taâu vua: “Ñaïi vöông phaûi bieát, nguõ duïc laø vieäc taàm thöôøng, chuùng ta thoï höôûng haèng ngaøy, coù gì hy höõu, coù gì ñaëc bieät? Nhöng ngaøy nay Ñaïi vöông tìm ñöôïc moät vò Sa-moân hay Baø-la-moân trì giôùi tinh taán, ñaày ñuû phaïm haïnh, trí tueä ña vaên, neáu tìm ñöôïc ngöôøi nhö vaäy, Ñaïi vöông neân toân thôø, cuùng döôøng. Taïi sao phaûi laøm nhö vaäy? Do vò naøy mang söï giaùc ngoä cho moïi ngöôøi.” Quoác vöông lieàn baûo ñaïi thaàn Nan Thaéng: “Chæ coù lôøi noùi naøy cuûa khanh laø ñaïi thieän, laø hay hôn heát. Vaäy nay khanh neân quan saùt vaø doø xeùt töôøng taän, ôû ñaâu coù vò Sa- moân hay Baø-la-moân tuyeät haûo, trì giôùi tinh taán, trí tueä ña vaên nhö vaäy, traãm seõ ñeán ñoù toân thôø, cuùng döôøng.” Ñaïi thaàn Tieàn Ngoân lieàn thöa nhaø vua: “Neáu Ñaïi vöông caàn ngöôøi nhö vaäy thì nay haï thaàn bieát choã ôû cuûa moät ngöôøi nhö vaäy. Hieän nay ôû taïi vöôøn Nai coù moät vò tinh taán, ña vaên teân laø Ca-dieáp, thuoäc phaùi tu loõa hình. Ngöôøi daïy nhieàu phaùp moân vi dieäu. Ñaïi vöông coù theå ñeán ñoù toân thôø.” Baáy giôø nhaø vua cho trang hoaøng xe töù maõ heát söùc loäng laãy, roài nhaø vua ngoài treân xe vôùi y phuïc maøu traéng, thaân mang chuoãi anh laïc baèng baïch ngoïc. Quaàn thaàn haàu haï hai beân cuõng phuïc söùc toaøn thaân maøu traéng theo haàu nhaø vua. Chaân nhaø vua mang giaøy traéng, tay caàm thuû phaát traéng, caùn ñöôïc naïm baèng ngoïc ma-ni traéng ñeå taïo oai theá cho nhaø vua. Ñöùc vua cuøng caùc quaàn thaàn hoä veä tröôùc sau ñoàng ñi ñeán choã tu só loõa hình Ca- dieáp. Khi ñeán nôi, nhaø vua cung kính ñaûnh leã roài ngoài veà moät beân ñeå thöa hoûi nhöõng ñieàu chöa bieát. Tröôùc heát vua Öông-giaø-ñaø vaán an toân sö Ca-dieáp loõa hình: “Thöa Toân giaû, töù ñaïi coù an oån khoâng? Traûi qua boán muøa coù hoøa thuaän khoâng? Ñôøi soáng vaät chaát coù ñaày ñuû khoâng? AÙo côm ñöôïc deã daøng, khoâng bò thieáu huït phaûi khoâng? Khoâng bò nhieãu loaïn phaûi khoâng?” Luùc

aáy toân sö Ca-dieáp loõa hình lieàn traû lôøi vua Öông-giaø-ñaø: “Thöa Ñaïi vöông, toâi nay hoaøn toaøn khoâng bò thieáu thoán, thaân toâi cuõng ñöôïc an oån, khoâng coù beänh hoaïn. Coøn thaân Ñaïi vöông ñi laïi coù ñöôïc an hoøa hay khoâng? Vieäc thieän lôïi coù taêng tröôûng khoâng? Daân chuùng trong nöôùc coù sung tuùc, an laïc khoâng? Vieäc chính trò cuûa nhaø vua thi haønh coù ñöôïc nghieâm chænh coâng baèng khoâng?” Sau khi vua Öông-giaø-ñaø cuøng ñaïo sö hoûi thaêm söùc khoûe, trong taâm nhaø vua coù ñieàu nghi, ngöôøi lieàn thöa hoûi: “Thöa Toân giaû, taát caû caùc vò Sa-moân, Baø-la-moân ñeàu coù

chuû thuyeát rieâng cuûa mình. Vaäy trong ñoù coù gì chí chaân, xin Toân giaû haõy vì traãm maø giaûi baøy.”

Khi nghe lôøi hoûi nhö vaäy toân sö Ca-dieáp loõa hình, lieàn baûo nhaø vua: “Xin Ñaïi vöông chuù yù laéng nghe. Ñaây laø nghóa chaân thaät trong choã chí chaân thaät cuûa giaùo phaùp.

Toâi nay seõ noùi maø trong ñoù coù nhöõng caâu keä ngöôøi ñoän caên khoâng theå hieåu:

Theá gian taêm toái keû ngu si
Hoaëc thaät, hoaëc hö, hoaëc voïng ngöõ
Do vì ngöôøi ñôøi khoâng trí tueä
Noùi naêng khoâng theå luaän roõ raøng.
Taát caû nghieäp nhaân ñeàu khoâng coù
Quaû baùo thieän aùc cuõng troáng khoâng
Daï-xoa caùc loaøi cuõng chaúng thaät
Huoáng laïi chö Thieân ôû coõi trôøi.
Song thaân phuï maãu laïi cuõng khoâng
Ñôøi naøy ñôøi sau ñeàu döùt tuyeät
Taát caû Sa-moân, Baø-la-moân
Hai haïng ngöôøi naøy thaûy ñeàu khoâng.
Sö tröôûng theá gian laïi khoâng coù
Laïi khoâng coù gì ñeå ñieàu phuïc
Haïng ngöôøi ngu si daïy ngöôøi laøm
Ngöôøi trí nghe vaäy taâm khoâng phuïc.
Neáu hay kheùo gaït laáy cuûa ngöôøi
Hoï thaät ngu si khoe raèng trí
Nhöõng gì phaûi cheát noù töï cheát
Boá thí roài sau khoâng quaû baùo.
Thaân naøy tieáp dieãn ñöôïc thöôøng toàn
Neáu noùi ñoaïn dieät thaät chaúng ñuùng
Bao nhieâu ñaát, nöôùc vaø gioù, löûa
Khoâng khoå, khoâng vui vaø khoå vui.
Thöù baûy laø goác cuûa sinh maïng

Thöù naøy laøm sao maø saùt haïi
ÔÛ giöõa thaân caên vaø maïng soáng
Binh khí töø trong töï vaän haønh.
Ngöôøi ngu theá gian khoâng hay bieát
Noùi raèng taùnh maïng bò thöông vong
Ngöôøi ngu khoâng trí sôï nhö vaäy.
Neáu ñöôïc meänh danh ngöôøi trí tueä
Traûi qua taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Môùi ñöôïc thoaùt ra voøng luaân chuyeån
Nhö vaäy phieàn naõo môùi dieät tröø.
Giaùp voøng taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Thôøi gian löu chuyeån khoâng thay ñoåi
Gioáng nhö ba ñaøo nöông nöôùc bieån
Phaùp aáy thöù lôùp noùi nhö vaày
Ngaøy nay Ñaïi vöông caàn phaûi bieát.
Ñaïi thaàn Tieàn Ngoân sau khi nghe baøi keä nhö vaäy lieàn baïch ñaïi sö Ca-dieáp loõa hình: “Ñuùng nhö vaäy! Ñuùng nhö vaäy! Thöa ñaïi nhaân Ca-dieáp, ñuùng nhö lôøi ngaøi ñaõ noùi. Taïi sao nhö vaäy? Thöa Toân giaû, vì toâi bieát ñôøi tröôùc cuûa toâi: Nhôù thuôû xöa toâi ôû thaønh Caâu-thieåm-di, töøng laøm keû ñoà teå. Luùc aáy toâi saùt haïi voâ löôïng voâ bieân boø, traâu, deâ, heo, deâ ñen, ngöïa, baùn thòt chuùng ñeå sinh soáng. Toâi taïo aùc nghieäp nhö vaäy, sau khi boû maïng aáy, nay ñöôïc sinh vaøo nhaø Ñaïi töôùng ñaày ñuû cuûa caûi, vì côù aáy neân toâi bieát khoâng coù quaû baùo thieän aùc.” Luùc aáy vò ñaïi thaàn thöù nhaát cuûa vua Öông-giaø-ñaø teân laø Nan Thaéng ñang ñöùng sau löng nhaø vua, nghe noùi lôøi nhö vaäy buoàn khoùc rôi leä, ngheïn ngaøo aám öùc. Vua Öông-giaø- ñaø môùi hoûi ñaïi thaàn: “Vì côù gì khanh buoàn khoùc nhö vaäy?” Ñaïi thaàn Nan Thaéng thöa: “Taâu Ñaïi vöông, ngaøi phaûi bieát yù nghóa baøi keä cuûa ñaïo nhaân Ca-dieáp vaø lôøi noùi cuûa ñaïi thaàn Tieàn Ngoân khoâng sai. Ñaïi vöông phaûi bieát, haï thaàn cuõng nhôù trong thôøi quaù khöù, ôû taïi thaønh Caâu-thieåm-di, haï thaàn ñaõ töøng laøm vò tröôûng giaû, laïi laø ñaïi thí chuû, coù bao nhieâu tieàn cuûa ñeàu phaân phaùt cho ngöôøi khaùc tieâu duøng vaø vaøo caùc ngaøy ba möôi, muøng taùm, möôøi boán vaø raèm cuûa moãi thaùng khoâng traêng vaø coù traêng, luoân luoân thoï trì baùt quan trai giôùi, sieâng naêng tinh taán giöõ gìn thaân khaåu yù, haï thaàn luùc aáy taïo nghieäp thanh tònh nhö vaäy, nay ñaàu thai trong nhaø noâ tyø haï tieän, lôùn leân laøm toâi tôù. Ñaïi vöông phaûi bieát, do ñoù haï thaàn nghe lôøi noùi cuûa hai vò ñaïo nhaân Ca-dieáp vaø ñaïi thaàn Tieàn Ngoân, lieàn buoàn khoùc khoâng caàm ñöôïc nöôùc maét. Theá neân bieát theá gian khoâng coù thieän ñaïo.” Vua Öông-giaø-ñaø nghe ñaïo nhaân Ca-dieáp loõa hình noùi lôøi nhö vaäy lieàn rôøi choã ngoài trôû veà hoaøng cung. Qua hoâm sau nhoùm hoïp taát caû ñaïi thaàn baù quan maø baûo: “Naøy ba ñaïi thaàn vaø taát caû caùc khanh, ta nay tuyeån choïn ba vò ñaïi thaàn Nan Thaéng, Thieän YÙ vaø Tieàn Ngoân laøm ngöôøi thay theá cho ta lo vieäc

trieàu chính vì ba vò naøy trí tueä thoâng minh. Töø nay trôû ñi, neáu coù caùc vieäc thieän aùc, troäm caép... xaûy ra, nhôù chôù taâu ta." Vua Öông-giaø-ñaø tuyeân boá lôøi nhö vaäy roài, nhaø vua vaøo soáng trong moät cung ñieän teân laø Dieäu saéc. Nôi ñaây nhaø vua traûi qua baûy ngaøy maëc tình thoï höôûng thuù vui nguõ duïc. Maõn sau baûy ngaøy, coâng chuùa YÙ Hyû cuûa vua Öông-giaø-ñaø vôùi y phuïc maøu saéc saëc sôõ cuøng vôùi chuoãi anh laïc baèng baûy baùu trang ñieåm treân thaân, ñi ñeán cung ñieän Dieäu saéc, nôi phuï vöông ñang ôû. Ñeán nôi, coâng chuùa ñaûnh leã döôùi chaân phuï vöông roài lui ra ngoài moät beân giöõ veû im laëng. Khi aáy vua Öông-giaø baûo coâng chuùa: "Hay thay! Naøy aùi nöõ YÙ Hyû, con ñaõ töøng du ngoaïn trong hoa laâm vieân hay chöa? Trong ñoù coù nhieàu hoa thôm coû laï, caây coái naëng tróu hoa quaû, laïi coù nhieàu caàm thuù keâu hoùt. YÙ con coù thích vaøo trong ñoù khoâng? YÙ con muoán nhöõng gì haõy noùi cho cha bieát, cha seõ laøm vöøa loøng con." Nhaø vua hoûi nhöõng söï caàn duøng cuûa coâng chuùa nhö vaäy. Luùc baáy giôø coâng chuùa YÙ Hyû baïch phuï vöông: "Hay thay! Thöa phuï vöông, treân thaân con gaùi cuûa cha khoâng thieáu vaät gì, chæ xin phuï vöông moâït vieäc. Cuùi xin phuï vöông cho pheùp con trình baøy." Roài naøng noùi keä: Phuï vöông, con nay muoán boá thí Vaøo ngaøy möôøi laêm, thaùng coù traêng Cho con soá ñeán ngaøn tieàn vaøng Boá thí Sa-moân, Baø-la-moân. Vua Öông-giaø-ñaø nghe con mình noùi lôøi nhö vaäy, lieàn duøng keä baûo coâng chuùa YÙ Hyû:

Thieän nöõ, con nay laéng tai nghe
Cha nghe baäc trí noùi theá naøy:
Duø coù boá thí nhieàu tieàn cuûa
Taát caû ñeàu khoâng quaû baùo gì
Con nay vì sao nghó nhö vaäy?
Meâ hoaëc ngöôøi ngu ôû theá gian
Hieän taïi, vò lai ñeàu voâ boå
Caàn gì con phaûi chòu nhoïc nhaèn!
Con sao nay chaúng nghe ngöôøi noùi:
Ca-dieáp thuyeát phaùp chaúng sai laàm
Nghieäp nhaân ngöôøi taïo thaûy ñeàu khoâng
Quaû baùo thieän aùc coõi trôøi ngöôøi
Daï-xoa, quyû, thaàn ñeàu chaúng coù,
Cha meï, quyeán thuoäc laïi cuõng khoâng
Noùi toùm, taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Phieàn naõo nhö vaäy môùi dieät saïch.
Neáu vöôït taùm vaïn boán ngaøn naøy
Löu chuyeån taâm khoâng bò roái loaïn
Gioáng nhö soùng bieån chaúng ñònh kyø
Trong ñoù chöa ñeán khoâng ñoaùn tröôùc
Maëc cho troâi noåi ñôïi thôøi gian

Coá gaéng laøm chi ñôøi raéc roái.
Lôøi noùi Ca-dieáp con phaûi thoâng
Vieäc naøy chaân thaät chaúng ñieâu ngoa
Hieän taïi, vò lai ñeàu khoâng coù
Nay con chôù töï laøm khoå mình.
Coâng chuùa YÙ Hyû nghe phuï vöông noùi nhö vaäy, trong loøng chaúng vui, laïi duøng keä
thöa:
Cha nay laøm chuû quoác gia naøy
Neân duøng chaùnh phaùp trò daân chuùng
AÙc thaàn dua nònh lôøi baát chaùnh
Khuyeân cha thôø phuïng keû ngu si
Ba vò ñaïi thaàn cuøng Ca-dieáp
Lôøi noùi cuûa hoï thieáu chaùnh chaân.
Thöa cha, hoï ñeàu aùc tri thöùc
Nay giaû hieän troø keû thoâng minh
Mình tu taø ñaïo laïi duï ngöôøi
Haï tieän ngu si naøo coù khaùc
Chaúng mang an laïc ñeán cho vua
Ngöôïc laïi baøy vua haønh baát thieän.
Con xöa töøng bieát vieäc theá naøy
Hieän taïi thaân con töï chöùng bieát
Vì côù ngu si sinh ñeán ñoù
Thaân sau cuõng laïi bò ngu si
Ra khoûi toái taêm, vaøo taêm toái
Roài sau trôû laïi choã toái taêm.
Ca-dieáp ñaõ laø keû voâ trí
YÙ ngöôøi ngu si hôïp lôøi noùi
Phuï vöông laõnh chuùa trò boán phöông
Thoâng hieåu theá gian caùc nghóa lyù
Taïi sao chaúng khaùc boïn treû thô
Ñi vaøo ñöôøng heûm haønh taø ñaïo?
YÙ cha tuøy thuaän ngöôøi thaân caän
Hoïc hoûi vôùi nhau bò xaáu laây
Nhö teân bò maùu laøm nhô baån
Buoäc chung teân khaùc laïi dính laây.
Ngöôøi trí giao du caän thaän troïng
Ñoái vôùi baïn aùc phaûi ñeà phoøng
Tuy mình khoâng laøm ñieàu toäi loãi

Nhöng thöôøng gaàn aùc, thaønh keû aùc
Gaàn guõi laâu ngaøy thaønh thoùi quen
Veà sau töï nhieân laây taùnh aùc.
Gioáng nhö moâ ñaát taäp baén kia
Ngöôøi trí sôï laây aùc cuõng vaäy
Chaúng neân giao keát boïn aùc tri
Neân thöôøng gaàn guõi thieän trí tueä.
Thaân nghieäp chuùng sinh neáu thanh tònh
Traûi qua taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Vôùi teân ñoà teå gieát sinh maïng
Cuøng ngöôøi saên thuù, keû thaû caâu
Ca-dieáp naøo khaùc haïng ngöôøi naøy
Haïng naøy cuõng nhö luõ Ca-dieáp
So saùnh caû hai ñoàng moät loaïi
Khoâng hôn khoâng keùm, chaúng khaùc nhau.
Do vì Ca-dieáp khoâng toû ngoä
Ngu si môø mòt uoång xuaát gia
Laáy nhaân giaû doái cho thanh tònh
Maõn phaàn taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Ñieân ñaûo sai laàm haønh baát chính
Voâ trí ngu si taâm meâ muoäi.
Neáu khi chuùng sinh haønh thanh tònh
Chaúng thoï taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Coøn nhö giaëc cöôùp haïi ngöôøi vaät
Laøm aùc cuøng nhau taïo oaùn thuø.
Ca-dieáp vôùi hoï chaúng hôn keùm
Hoï cuøng Ca-dieáp khoâng coù khaùc.
Chuùng sinh neáu tu nhaân thanh tònh
Taïi sao taùm vaïn boán ngaøn ñôøi
Coøn nhö haïng ngöôøi haønh thieän aùc
Gieo nhaân toát xaáu vôùi trung bình
Taát caû ngang nhau khoâng hôn keùm
Ñôøi soáng laïi cuõng khoâng khaùc nhau?
Neáu noùi chuùng sinh tu thanh tònh
Traûi qua taùm vaïn boán ngaøn ñôøi?
Ngöôøi aáy ngu si, khoâng trí tueä
Gioáng nhö Ca-dieáp uoång xuaát gia.
Ví nhö löûa hoàng thieâu noùng boûng
Ñoát saïch taát caû vaät cuùng thôø

Do vì voâ trí ngu si vaäy
Töï ñoát taát caû nuùi coâng ñöùc.
Ñaïi thaàn Tieàn Ngoân bieát vò lai
Laøm ñieàu toäi loãi khoâng quaû baùo
Ñôøi tröôùc chuùng sinh tu phöôùc thieän
Neân nay taâm ñöôïc höôûng an vui.
Neáu tröôùc ngöôøi laøm ñieàu toäi loãi
Heát phöôùc töï nhieân thoï tai öông
Nhö thuyeàn leânh ñeânh treân maët nöôùc
Chìm saâu chaúng noåi vì chôû naëng.
Ngöôøi naøo khoâng theå vöôït leân bôø
Chìm saâu trong nöôùc ñeàu tan raõ
Gioáng keû thöôøng xuyeân gaây toäi aùc
Gaây maõi chaúng thoâi, toäi chaát choàng
Ngöôøi aáy cheát roài ñoïa ñòa nguïc
Thöa cha, Tieàn Ngoân naøy cuõng vaäy
Do toäi oâng ta chöa chín muoài
Chín muoài töï bieát chaúng maáy hoài
Toäi thaønh lieàn rôi vaøo ñòa nguïc
Gioáng nhö thuyeàn noï chìm trong nöôùc
Bò lôùp reâu xanh phuû beân ngoaøi
Lôùp reâu töï moïc khoâng theå caûn
Thuyeàn laâu nhö vaäy caøng daøy ñaëc
Ngöôøi taïo toäi loãi chaúng khaùc naøo
Caøng laâu toäi loãi caøng theâm naëng
Coøn nhö ngöôøi taïo nghieäp nhaân laønh
Ngöôøi aáy mau sinh leân Thieân giôùi.
Xöa laøm taát caû ñieàu toäi loãi
Ngaøy nay nhö gioáng gieo treân ñaát
Toäi nghieäp heát roài laïi lieàn sinh
Neáu nhö thieän nghieäp ñöôïc vun troàng
Töùc ñöôïc quaû laønh sinh Thaùnh caûnh.
Sau khi coâng chuùa YÙ Hyû noùi keä roài, laïi moät laàn nöõa taâu phuï vöông:
–Xin phuï vöông bieát cho, con töï tö duy cuõng bieát kieáp quaù khöù. Vieäc aáy theá naøo?
Vieäc aáy theá naøy: “Con nhôù trong thôøi quaù khöù ñaõ baûy laàn sinh trong thaønh Vöông xaù, thuoäc nöôùc Ma-giaø-ñaø. Luùc ñoù do aùc tri kieán loâi cuoán, con laøm nhieàu ñieàu toäi loãi, haønh taø haïnh, xaâm phaïm trinh tieát theâ thieáp cuûa ngöôøi, thoï vui nhö coõi trôøi. Ñaïi vöông neân

bieát, luùc aáy con taïo caùc nghieäp döõ, che giaáu toäi loãi maø soáng, gioáng nhö löûa laáp trong tro. “Laïi nöõa thöa phuï vöông, sau khi maõn baùo thaân ôû thaønh Vöông xaù, con laïi ñaàu thai vaøo moät nhaø phuù quyù thuoäc laøng Kim cang. Soáng ôû nôi ñaây con gaëp ñöôïc thieän tri thöùc, thöôøng vaøo caùc ngaøy muøng taùm, möôøi boán vaø raèm cuûa moãi nöûa thaùng khoâng traêng vaø coù traêng, thoï trì taùm phaùp trai giôùi thanh tònh. Phuï vöông phaûi bieát, khi con ôû nôi ñaây ñaõ taïo caùc thieän nghieäp, ví nhö choân giaáu kho taøng khaép nôi cho ñeán meù bieån, nieâm phong kieân coá, laïi cöù nhö vaäy maø thi haønh. “Laïi nöõa thöa phuï vöông, con cuõng boû thaân maïng nôi laøng Kim cang. Do nhaân duyeân quaù khöù taïo aùc nghieäp coøn laïi neân lieàn khi ñoù ñoïa vaøo ñòa nguïc Keâu la. ÔÛ trong ñòa nguïc naøy chòu cöïc khoå traûi qua nhieàu ngaøn naêm. “Laïi nöõa thöa phuï vöông, khi toäi ñòa nguïc heát roài, boû thaân naøy lieàn thoï thaân con deâ ñöïc traéng ôû trong nöôùc Taàn-na-caâu-tra, soáng ôû nôi ñaây hoaëc bò keùo xe, hoaëc bò thaéng yeân cöông ñeå caùc vöông töû côõi. “Laïi nöõa thöa phuï vöông, con soáng ôû nöôùc Taàn-na-caâu-tra ñaõ thoaùt khoûi thaân deâ ñöïc traéng laïi sinh vaøo nöôùc Ñaø-tyø-la, cuõng mang laáy thaân deâ. ÔÛ nôi ñaây thaân deâ cheát roài laïi thoï laáy thaân traâu. Cuõng ôû nôi ñaáy xaû baùo thaân traâu, laïi thoï laáy thaân khæ, soáng trong röøng nuùi. “Laïi nöõa thöa phuï vöông, khi con ôû trong röøng nuùi, xaû boû thaân khæ, trôû laïi sinh trong nöôùc Kim cang thoï thaân ngöôøi chaúng phaûi nam chaúng phaûi nöõ. Sau khi nghieäp baùo heát roài, xaû thaân phi nam phi nöõ ôû nöôùc Kim cang, lieàn sinh trong hoa vieân Hoan hyû, nôi cung trôøi Ñao-lôïi, laøm ngöôøi hoä veä cho trôøi Ñeá Thích. “Laïi nöõa thöa phuï vöông, sau khi con xaû baùo thaân nôi cung trôøi Ñao-lôïi, do xöa moãi thaùng giöõ gìn luïc trai thanh tònh neân ngaøy nay ñöôïc sinh vaøo nhaø Ñaïi vöông, cuûa caûi daãy ñaày chaúng thieáu thöù gì. Ngaøy nay phuï vöông khoâng töï quaùn nhaân duyeân naøy, khoâng bieát töø ñaâu maø ñöôïc coâng ñöùc nhö vaäy, khoâng theå khoâng do ñôøi tröôùc taïo nghieäïp maø ngaøy nay thoï phöôùc baùo nhö theá naøy hay chaêng?” Trong khi vua Öông-giaø-ñaø vaø coâng chuùa YÙ Hyû ñoái thoaïi nhö vaäy, ngay luùc ñoù coù moät Thieân tieân teân laø Baát-na-la-ñaø (nhaø Tuøy dòch laø Baát Khieáu Hoaùn) töø Thieân giôùi giaùng xuoáng quaùn saùt coõi Dieâm-phuø-ñeà, töø treân hö khoâng töø töø haï xuoáng, nhaèm chính cung ñieän cuûa nhaø vua Öông-giaø-ñaø. Khi coâng chuùa YÙ Hyû thaáy Thieân tieân töø treân hö khoâng giaùng xuoáng nhö vaäy, lieàn ñöùng daäy ñi toân trí moät toøa cao lôùn môøi Thieân tieân an toïa treân ñoù. Khi Thieân tieân an toïa xong, coâng chuùa ñaûnh leã döôùi chaân Thieân tieân roài chaép tay höôùng veà Thieân tieân thöa: –Thöa Toân giaû Thieân tieân, ôû trong theá gian taïo caùc nghieäp coù caùc quaû baùo thieän aùc hay khoâng? Coù caùc loaøi Daï-xoa vaø chö Thieân hay khoâng? Coù cha meï khoâng? Coù ñôøi naøy, ñôøi khaùc khoâng? Cuùi xin Thieân tieân vì toâi giaûi thích roõ raøng, vì phuï vöông toâi khoâng tin caùc vieäc aáy. Ñaïi tieân Baát-na-la-ñaø laïi hoûi vua Öông-giaø-ñaø: –Thöa Ñaïi vöông, ngaøy nay Ñaïi vöông thaät söï khoâng tin nhöõng vieäc nhö vaäy phaûi khoâng? Nhaø vua lieàn ñaùp: –Toâi tin vieäc aáy laø nhö vaäy. Thieân tieân noùi tieáp: –Ñaïi vöông phaûi bieát, taát caû quaû baùo thieän aùc ñeàu coù vaø cho ñeán cuõng coù chö

Thieân, Daï-xoa, cha meï, ñôøi naøy, ñôøi sau, Sa-moân, Baø-la-moân... Ñaïi vöông phaûi bieát, ta

töø Thieân giôùi giaùng xuoáng ñaây.

Vua Öông-giaø-ñaø noùi vôùi Thieân tieân:

–Thöa Toân giaû Thieân tieân, neáu coù ñôøi sau thì ngaøy hoâm nay xin Toân giaû cho toâi möôïn naêm traêm tieàn vaøng, roài vaøo ñôøi sau toâi seõ traû laïi Toân giaû ñeán moät ngaøn tieàn vaøng.

Thieân tieân Baát-na-la-ñaø ñoái vôùi nhaø vua noùi keä:

Ta nay cho vua naêm traêm tieàn
Thaân vua caàn phaûi giöõ caám giôùi
Taâm vua neáu khoâng haønh thieän phaùp
Laáy gì ñôøi sau traû ngaøn tieàn?
Ñôøi naøy coù ngöôøi noùi dua nònh
Ñôøi sau mong soáng caûnh giôùi naøo?
Ngöôøi trí khoâng baïn vôùi ngöôøi naøy
Nhö vaäy laøm sao hoøng vay möôïn.
Sau ñoïa ñòa nguïc chaùy phöøng phöøng
Hoaëc bò loaøi chim bao vaây moå
Sau laïi laøm sao traû nôï ta?
Khi ñoïa ñòa nguïc chòu caùc khoå
Dao beùn caét xeùn chaúng toaøn thaây
Phaân thaây töøng maûnh maùu tuoân traøo
Khoå naõo trieàn mieân khoâng taïm nghæ
Laøm sao ngaøn tieàn traû cho ta?
Tay caàm dao beùn loät da gaân
Chaët cheû xaùc thaân nhö roùc mía
Thaân phaàn cô theå naùt tôi bôøi
Laøm sao traû ta tieàn gaáp boäi?
Choù ñen hung döõ thaân nhô nhôùp
Raûo ñi khaép xöù xeù thòt aên
Laøm cho toäi nhaân thaân khoâng thòt
Ñôøi sau laøm sao traû boäi phaàn?
Ñòa nguïc coù chæa lôùn beùn nhoïn
Nguïc toát thöôøng röôït phoùng leân thaân
Toäi nhaân trong nguïc bò treo ngöôïc
Laøm sao traû ta moät ngaøn tieàn?
Ñòa nguïc coù röøng nhieàu dao kieám
Moãi kieám treân ñaàu möôøi saùu dao
Treân ñoù thaân thuûng chaúng taïm döøng

Laøm sao traû ta tieàn gaáp boäi?
Ñòa nguïc soâng tro nöôùc noùng soâi
Chaûy nhanh nhö gioù, nhö teân baén
Rôi vaøo trong ñoù chòu khoå ñau
Laøm sao traû ta tieàn gaáp boäi?
ÔÛ trong ñòa nguïc hoøn saét noùng
Hoaëc laø ñòa nguïc nöôùc ñoàng soâi
Trong ñoù toäi nhaân khoå böùc xuùc
Laøm sao traû ta tieàn gaáp boäi?
Ñòa nguïc coù tay nhö möa xoái
Ñeàu phoùng löûa noùng chaùy phöøng phöøng
Caét xeû töøng phaàn khoâng taïm nghæ
Laøm sao traû ta tieàn gaáp boäi?
Ñòa nguïc taêm toái thaät kinh hoaøng
Nhaät nguyeät saùng soi khoâng chieáu ñeán
Ngu si voâ trí soáng ôû trong
Laøm sao traû ta tieàn gaáp boäi?
Ñaïi vöông neân boû ñieàu phi phaùp
Vua neân thöïc hieän phaùp chaùnh chaân
Phaùp aáy nhö vaäy vua tu taäp
Mai sau ñòa nguïc khoûi sa vaøo.
Sa-moân Phaïm chí khaép boán phöông
Heã hoï ñeán caàu xin vaät thöïc
Vua daâng aåm thöïc thaät doài daøo
Y phuïc, thuoác thang, phoøng, ñoà nguû
Vì baäc Phaïm haïnh haønh tinh taán.
Lôøi noùi Sa-moân, Baø-la-moân
Coù theå giuùp vua khoûi khoå naõo
Gioáng nhö taøng loïng che möa naéng.
Khi vua thöïc hieän thieän nghieäp naøy
Coù nhieàu baèng höõu theo tuøy hyû
Ñi ñöôøng hoaøn myõ ñeán an laønh
Trong caùc thaàn thoâng ñaây treân heát.
Nhö traâu loäi nöôùc thaúng ngang soâng
Ai naém ñuoâi traâu cuõng qua ñöôïc
Taát caû theá gian ñeàu nhö vaäy
Gieo nhaân taø chaùnh, quaû taø chaùnh
ÔÛ trong soá ngöôøi haønh chaùnh phaùp
Heã ai thöïc taäp keû ñoù hôn.

Khi vua Öông-giaø-ñaø nghe noùi nhö vaäy, laïi duøng keä thöa Thieân tieân Na-la-ñaø:

Thieân tieân Ñaïi phaïm thöông xoùt toâi
Gioáng nhö cha meï thöông con ñoû
Cuùi xin vì toâi thöôøng lai vaõng
Gaëp ñöôïc ngöôøi trí thaáy ñieàu laønh.
Cuùi xin Toân giaû baøy loái thoaùt
Phieàn naõo bieån saâu con huïp laën
Con nay nhö ngöôøi khoâng ñaát ñöùng
Xin ngaøi cho con veà töïa nöông.
Cuùi xin Ñaïi phaïm cöùu hoä con
Nay con môø mòt rôi hoá thaúm
Haèng sa ñòa nguïc khoå voâ cuøng
Nay vaâng Toân giaû chaúng daùm sai.

Luùc aáy Ñaïi tieân Na-la-ñaø laïi duøng keä baûo vua Öông-giaø-ñaø:

Vua nay taïo toäi neáu chaúng thoâi Ganh gheùt Sa-moân vaø Phaïm chí Ñieân ñaûo chaáp ñoaïn laïi chaúng töø Ta khoâng bao giôø gaëp trôû laïi. Neáu vua ra söùc haønh chaùnh phaùp Phuïng thôø Sa-moân, Baø-la-moân Tinh taán, trì giôùi, boá thí, thieàn Ta, vua cuøng nhau thöôøng hoäi ngoä. Khi Thieân thaàn ñaïi tieân Na-la-ñaø vì vua Öông-giaø-ñaø thuyeát phaùp, giaûng daïy khieán cho nhaø vua sinh chaùnh kieán, nhaø vua hoài taâm, yù raát hoan hyû, chaép tay ñaûnh leã Thieân tieân, ñi nhieãu quanh beân phaûi ba voøng, roài Na-la-ñaø rôøi khoûi choã ngoài, töø giaõ vua Öông- giaø-ñaø trôû veà Thieân giôùi. Khi aáy Ñöùc Phaät baûo caùc thaày Tyø-kheo: –Naøy caùc thaày, Thieân tieân Na-la-ñaø thuôû aáy töùc laø thaân Ta ngaøy nay, coøn vua Öông-giaø-ñaø thuôû aáy nay laø oâng Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp. Roài Ñöùc Phaät noùi tieáp: –Naøy caùc thaày, thuôû xöa Ta thaáy Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp taø kieán quaù naëng, rôi vaøo con ñöôøng ñieân ñaûo. Ta luùc aáy phaùt taâm tinh taán giaùo hoùa khieán ngöôøi ñi vaøo chaùnh ñaïo. Ngaøy nay cuõng vaäy, Ta thaáy oâng ta ñieân ñaûo, rôi vaøo taø kieán, neân Ta phaùt taâm ñaïi tinh taán, thò hieän naêm traêm pheùp thaàn thoâng bieán hoùa ñeå giaùo hoùa, khieán oâng ta an truù Voâ thöôïng Boà-ñeà, khoâng coøn sinh töû, ñaït ñeán caûnh giôùi voâ uùy, chöùng quaû Nieát-baøn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.